

ผลของกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ทางสังคม ของนักเรียนในโรงเรียนชนบท จังหวัดอุดรดิตถ์*

THE EFFECTS OF INTEGRATED MOTIVATIONAL PHYSICAL EDUCATION ACTIVITIES ON SOCIAL LEARNING OF STUDENTS IN RURAL SCHOOLS, UTTARADIT PROVINCE

พงศกร สังข์เงิน¹, สุรศักดิ์ เขตชัยภูมิ² และ เบญจมาศ เกิดมัลย์³

Pongsakorn Sangngeon¹, Surasak Khetchaiyaphum² and Benjamas Kerdmalai³

¹⁻³สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

¹⁻³Physical Education Department, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: Pongsakorn.san@uru.ac.th

วันที่รับบทความ : 9 พฤศจิกายน 2568; วันที่แก้ไขบทความ 18 ธันวาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 20 ธันวาคม 2568

Received 9 November 2025; Revised 18 December 2025; Accepted 20 December 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียน และ 2) เปรียบเทียบระดับการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกึ่งทดลอง โดยใช้แผนการทดลองแบบ One Group Pretest–Posttest Design กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยคอม จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 30 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ จำนวน 12 แผน ดำเนินกิจกรรมเป็นระยะเวลา 6

Citation:

* พงศกร สังข์เงิน, สุรศักดิ์ เขตชัยภูมิ และ เบญจมาศ เกิดมัลย์. (2568). ผลของกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนในโรงเรียนชนบท จังหวัดอุดรดิตถ์. วารสารนวัตกรรมสังคมศาสตร์, 2(6), 1-15.

Pongsakorn Sangngeon, Surasak Khetchaiyaphum and Benjamas Kerdmalai. (2025). The Effects of Integrated Motivational Physical Education Activities on Social Learning of Students in Rural Schools, Uttaradit Province. Journal of Social Sciences Innovations, 2(6), 1-15.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/jssi.2025.22>

Website: <https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jssi>

สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที 2) แบบประเมินการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างกิจกรรม และ 4) แบบสะท้อนคิดหลังการเข้าร่วมกิจกรรม เครื่องมือทั้งหมดผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และแบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) การจัดกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ และการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มสัมพันธ์ (Dependent Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจมีระดับการเรียนรู้ทางสังคมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) เมื่อเปรียบเทียบระดับการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ พบว่าหลังการเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ทางสังคมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ, การเรียนรู้ทางสังคม, นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6, โรงเรียนชนบท

Abstract

The purposes of this research were to: 1) examine the effects of integrated motivational physical education activities on students' social learning; and 2) compare the levels of students' social learning before and after participating in the integrated motivational physical education activities. This study employed a quasi-experimental research design using a One Group Pretest–Posttest Design. The sample consisted of 30 Grade 6 students from Ban Huai Khom School, Uttaradit Province, selected through purposive sampling. The research instruments included: 1) twelve integrated motivational physical education activity plans implemented over a six-week period, with two sessions per week

and 60 minutes per session; 2) a five-point rating scale questionnaire to assess students' social learning; 3) a behavioral observation form during the activities; and 4) a reflective form after participation. All instruments were examined for content validity by three experts, and the social learning assessment yielded a reliability coefficient of .87. Data collection consisted of a pretest, the implementation of integrated motivational physical education activities, and a posttest. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The research findings revealed that:

1) Grade 6 students who participated in the integrated motivational physical education activities demonstrated significantly higher levels of social learning after participation than before participation at the .05 level.

2) Comparisons of students' social learning levels before and after participating in the integrated motivational physical education activities indicated that post-intervention mean scores of social learning were significantly higher than pre-intervention mean scores at the .05 level.

Keywords: Integrated Motivational Physical Education, Social Learning, Grade 6 Students, Rural Schools

บทนำ

พลศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ตามแนวทางของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีสุขภาพภาวะที่ดี มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) วิชาพลศึกษาไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการออกกำลังกายเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิต ความร่วมมือ ความรับผิดชอบ และการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1977) ที่อธิบายว่ามนุษย์สามารถเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมผ่านการสังเกตการเลียนแบบ และ การได้รับแรงเสริมเชิงบวก

การเรียนรู้ทางสังคมจึงเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข (ศิริพร พรหมมณี, 2563)

อย่างไรก็ตาม สภาพการจัดการเรียนรู้พลศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะในโรงเรียนชนบทยังพบข้อจำกัดหลายประการ เช่น การขาดสื่ออุปกรณ์ ครูผู้สอนขาดแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และแรงจูงใจของผู้เรียนที่มีระดับต่ำ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้ผู้เรียนบางส่วนไม่ชอบเรียนพลศึกษา รู้สึกไม่มั่นใจและไม่เกิดการเรียนรู้ทางสังคมอย่างเหมาะสม งานวิจัยของ สุธีรา เกษมสุข (2564) พบว่านักเรียนในโรงเรียนชนบทมีแรงจูงใจในการเรียนพลศึกษาต่ำ เนื่องจากกิจกรรมไม่หลากหลายและไม่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Deci และ Ryan (1985) ที่กล่าวว่า “แรงจูงใจภายใน” เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความตั้งใจและความสุขในการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนรู้สึกสนุกและได้รับการยอมรับจะเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ทางสังคมที่ดีขึ้น

ในบริบทของโรงเรียนบ้านห้วยคอม จังหวัดอุดรธานี ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบท นักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานจากครอบครัวเกษตรกรและมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคมน้อย การจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่ผ่านมาเน้นทักษะกีฬาเฉพาะด้านมากกว่ากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความสุข และไม่เห็นคุณค่าของการเรียนพลศึกษา การบูรณาการแนวคิดด้านแรงจูงใจ เข้ากับกิจกรรมพลศึกษา จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายในผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เน้นการทำงานเป็นทีม การให้กำลังใจ และการสะท้อนคิดหลังการเรียนรู้ ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้างและเกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี (Kolb, 1984)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาผลของกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนในโรงเรียนชนบท จังหวัดอุดรธานี เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมพลศึกษาที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการวิจัยคาดว่าจะประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนชนบทของไทย และสามารถประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบการสร้างแรงจูงใจและพฤติกรรมทางสังคมที่ดีในกลุ่มเยาวชนได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565; วารุณี รัตนสุนทร, 2562)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนชนบท จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจมีระดับการเรียนรู้ทางสังคมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ระดับการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจแตกต่างจากก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทบทวนวรรณกรรม

1. **แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคม** การเรียนรู้ทางสังคม เป็นกระบวนการที่บุคคลเรียนรู้พฤติกรรม ค่านิยม และบทบาททางสังคมผ่านการสังเกต การเลียนแบบ และการได้รับแรงเสริมจากสิ่งแวดล้อม แนวคิดนี้ได้รับการเสนอโดย แบนดูรา (Bandura, 1977) ซึ่งอธิบายว่ามนุษย์สามารถเรียนรู้พฤติกรรมจากแบบอย่างที่เราเห็น โดยไม่จำเป็นต้องลงมือกระทำด้วยตนเอง การเรียนรู้ทางสังคมจึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ทางอ้อมผ่านการสังเกต และการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น กิจกรรมพลศึกษาซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการร่วมมือ การเคารพกติกา และการยอมรับผู้อื่น จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะทางสังคม ความมีน้ำใจนักกีฬา และความรับผิดชอบในกลุ่มผู้เรียน(วารุณี รัตนสุนทร, 2562) การส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมในรายวิชาพลศึกษาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

2. **แนวคิดแรงจูงใจในการเรียนรู้** แรงจูงใจหมายถึงพลังภายในที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะแรงจูงใจภายใน ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่เกิดจากความสนใจและความพึงพอใจในกิจกรรมนั่นเอง Deci และ

Ryan (1985) อธิบายว่าผู้เรียนจะมีแรงจูงใจภายในเมื่อรู้สึกว่าคุณเองมีอิสระในการเลือก มีความสามารถ และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การสร้างแรงจูงใจในชั้นเรียนพลศึกษาจึงต้องอาศัยกิจกรรมที่สนุก มีความท้าทาย เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับแรงเสริมเชิงบวกอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยของ สุธีรา เกษมสุข (2564) พบว่า การเสริมแรงและการให้กำลังใจจากครูผู้สอนสามารถช่วยเพิ่มความตั้งใจและการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเรียน พลศึกษาได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1970) ที่มองว่า การได้รับการยอมรับและการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นปัจจัยสำคัญต่อแรงจูงใจและพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. การจัดกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ การจัดกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ หมายถึง การออกแบบกิจกรรมที่ผสมผสานการพัฒนาทางกาย จิตใจ และสังคมเข้าด้วยกัน โดยใช้แรงจูงใจภายในเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการมีส่วนร่วมและความสนใจในการเรียนรู้ แนวคิดนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของ Kolb (1984) ที่ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การมีประสบการณ์ตรง, การสะท้อนคิด, การคิดวิเคราะห์ และการนำไปใช้จริง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการเรียนรู้ของตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ในกิจกรรมพลศึกษา การให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือกัน และสะท้อนคิดหลังจบกิจกรรม จะช่วยให้เกิดแรงจูงใจภายในและพฤติกรรมทางสังคมที่ดีขึ้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยของ Parapim, Pongnoo และ Homsombat (2025) พบว่าการใช้กิจกรรมพลศึกษาผ่านการละเล่นพื้นบ้านไทยช่วยเพิ่มพัฒนาการด้านทักษะสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในด้านความร่วมมือและการยอมรับผู้อื่นอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนงานของ Hidayat, Lengkana, Rohyana และ Purwanto (2023) ในประเทศอินโดนีเซีย พบว่าโมเดล Motivating Active Learning in Physical Education (MALP) ส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจภายในและพฤติกรรมทางสังคมดีขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าการจัดกิจกรรมพลศึกษาที่บูรณาการแนวคิดแรงจูงใจภายในกับการเรียนรู้ทางสังคม เป็นแนวทางที่มีศักยภาพในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาที่เป็นช่วงวัยสำคัญของการสร้างพื้นฐานพฤติกรรมทางสังคม การออกแบบกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกัน ได้รับแรงเสริมเชิงบวก และสะท้อนคิดจากประสบการณ์จริง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจภายใน มีความสุขในการเรียนรู้ และพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนพลศึกษา

ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ทางสังคมที่ยั่งยืนและสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pretest–Posttest Design เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนชนบท จังหวัดอุดรธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยคอม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งหมด 62 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยคอม จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยสุ่มเลือกห้องเรียน 1 ห้องจากทั้งหมด 2 ห้องเรียน เพื่อใช้เป็นกลุ่มทดลอง ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลา 6 สัปดาห์

เกณฑ์การคัดเข้า กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยคอม ที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา และได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองให้เข้าร่วมการวิจัย

เกณฑ์การคัดออก กลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือได้รับบาดเจ็บระหว่างการดำเนินการวิจัย ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้ครบตามกำหนด หรือขาดการเข้าร่วมกิจกรรมเกินร้อยละ 20 ของจำนวนครั้งทั้งหมด จะถูกตัดออกจากการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือหลัก 2 ประเภท ได้แก่ (1) แผนกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ และ (2) แบบประเมินการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียน เครื่องมือทั้งสองสร้างขึ้นโดยอิงจากแนวคิดแรงจูงใจภายในของ Deci และ Ryan (1985) แนวคิดการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) และแนวคิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ของ Kolb (1984) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม

1. แผนกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ ผู้วิจัยได้พัฒนาแผนกิจกรรมจำนวน 12 แผน ใช้เวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที โดยบูรณาการแนวคิดแรงจูงใจเข้ากับกิจกรรมพลศึกษาที่เน้นความร่วมมือ การสื่อสาร และการยอมรับผู้อื่น เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ รายสัปดาห์

สัปดาห์ที่	ชื่อกิจกรรม / แผนการสอน	สาระสำคัญของกิจกรรม	แนวคิดแรงจูงใจที่ใช้	พฤติกรรมทางสังคมที่คาดหวัง
1	แผนที่1 สร้างความคุ้นเคย	สร้างความคุ้นเคยในกลุ่ม	แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation)	เปิดใจ ยอมรับเพื่อน และมีส่วนร่วมในกิจกรรม
	แผนที่2 พลศึกษาสัมพันธ์สร้างสุข	สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุก		
2	แผนที่3 รวมพลังพิชิตภารกิจ	ฝึก teamwork การสื่อสาร และการช่วยเหลือกัน	เป้าหมายร่วม (Goal Setting) และแรงเสริมเชิงบวก	ร่วมมือ แบ่งบทบาท และให้กำลังใจผู้อื่น
	แผนที่4 เราคือทีมเดียวกัน			
3	แผนที่5 ข้ามอุปสรรคไปด้วยกัน	แก้ปัญหาและผ่านอุปสรรคด้วยความร่วมมือ	แรงจูงใจจากความสำเร็จ (Achievement Motivation)	มีความพยายาม รับผิดชอบ และช่วยเหลือเพื่อน
	แผนที่6 พลังแห่งการช่วยเหลือ			
4	แผนที่7 พลังใจสร้างมิตรภาพ	ยอมรับความแตกต่าง ฝึกการสื่อสารเชิงบวก	การเรียนรู้ทางสังคม (Social Modeling)	เคารพกติกา มีน้ำใจนักกีฬา
	แผนที่8 สนามแห่งความเข้าใจ			
5	แผนที่9 เล่นด้วยใจเข้าใจผู้อื่น	ฝึกการตัดสินใจร่วม และความรับผิดชอบต่อกลุ่ม	การเสริมแรงภายใน (Internal Reinforcement)	แสดงความรับผิดชอบต่อและเคารพผู้อื่น
	แผนที่10 รวมพลังแห่งความรับผิดชอบต่อ			
6	แผนที่11 สรุปบทเรียนแห่งทีมเวิร์ก	ทบทวนและสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน	การสะท้อนคิด (Reflection)	เข้าใจบทบาทตนเอง เห็นคุณค่าของความร่วมมือ
	แผนที่12 เราเรียนรู้ไปด้วยกัน			

แผนกิจกรรมดังกล่าวได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ด้านพลศึกษาและจิตวิทยาการศึกษา ผลการประเมินความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.94 และมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมโดยรวม 4.68 จาก 5 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับ “มากที่สุด”

2. แบบประเมินการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) จำนวน 20 ข้อ ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความร่วมมือ (2) การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น (3) ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และ (4) การช่วยเหลือเกื้อกูล แบบประเมินได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.80–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.91 ซึ่งอยู่ในระดับสูง แสดงว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสมสำหรับการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยขออนุญาตจากผู้บริหารโรงเรียนบ้านห้วยคอม อำเภอน้ำปาด จังหวัดอุดรธานี และชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองทราบ พร้อมขอหนังสือยินยอมจากผู้ปกครอง จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ทำแบบประเมินการเรียนรู้ทางสังคมครั้งที่ 1 เพื่อวัดค่าพื้นฐานก่อนการทดลอง

2. ระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยจัดกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจตามแผนที่พัฒนาไว้ จำนวน 12 แผน สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวมระยะเวลา 6 สัปดาห์ โดยแต่ละกิจกรรมมี 5 ขั้นตอน ได้แก่ สร้างแรงจูงใจ อธิบายและสาธิต ฝึกปฏิบัติร่วมกัน สะท้อนคิด และสรุปเสริมแรง

3. หลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม ให้นักเรียนทำแบบประเมินการเรียนรู้ทางสังคมชุดเดิมอีกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนของแบบประเมินและเก็บข้อมูลอย่างเป็นความลับ เพื่อรักษามาตรฐานด้านจริยธรรมการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนหลัก เพื่อให้การนำเสนอผลมีความชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ อายุ และผลการเรียนเฉลี่ย เพื่อให้เห็นภาพรวมพื้นฐานของนักเรียนที่เข้าร่วมการวิจัย

2. การวิเคราะห์สถิติพรรณนา ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายระดับการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ โดยแยกวิเคราะห์ตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความร่วมมือ, (2) การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น, (3) ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม, และ (4) การช่วยเหลือเกื้อกูล

3. การวิเคราะห์สถิติอนุมาน ใช้การทดสอบค่าทีสำหรับกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (Paired Sample t-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เพื่อพิจารณาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียน และเพื่อเปรียบเทียบระดับการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยคอม จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1) ผลของกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์คะแนนการเรียนรู้ทางสังคมโดยรวมของนักเรียนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ พบว่า คะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ทางสังคมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

(n = 30)

การวัด	ก่อนการเข้าร่วม		หลังการเข้าร่วม		t	p
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
การเรียนรู้ทางสังคม	3.11	0.45	4.24	0.38	11.13	.000*

* p<.05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจมีคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ทางสังคมหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจส่งผลต่อการพัฒนาระดับการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

2) ผลการเปรียบเทียบระดับการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

ผลการเปรียบเทียบคะแนนการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมในทุกองค์ประกอบของการเรียนรู้ทางสังคม ได้แก่ ความร่วมมือ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และการช่วยเหลือเกื้อกูล โดยความแตกต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการเรียนรู้ทางสังคมก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม
(n = 30)

องค์ประกอบการเรียนรู้ ทางสังคม	ก่อนการเข้าร่วม		หลังการเข้าร่วม		t	p
	Mean	S.D.	Mean	S.D.		
ความร่วมมือ	3.12	0.42	4.26	0.39	10.84	.000*
การยอมรับความคิดเห็นของ ผู้อื่น	3.18	0.47	4.21	0.41	9.97	.000*
ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	3.05	0.44	4.15	0.37	10.42	.000*
การช่วยเหลือเกื้อกูล	3.10	0.46	4.32	0.35	11.26	.000*
รวมทั้งหมด	3.11	0.45	4.24	0.38	11.13	.000*

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมทุกองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปภาพรวมของผลการวิจัย นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจมีคะแนนการเรียนรู้ทางสังคมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ากิจกรรมดังกล่าวสามารถพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านความร่วมมือ ความรับผิดชอบ การยอมรับผู้อื่น และการช่วยเหลือเกื้อกูล

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า กิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมพลศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ทำงานร่วมกัน และมีส่วนร่วมในสถานการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยเอื้อต่อการเรียนรู้พฤติกรรมทางสังคมผ่านการสังเกตและการปฏิบัติจริง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้

ทางสังคมของ Bandura (1977) ซึ่งอธิบายว่าการเรียนรู้พฤติกรรมเกิดจากการสังเกตแบบอย่างและการมีปฏิสัมพันธ์ในบริบททางสังคม โดยกิจกรรมพลศึกษาถือเป็นบริบทที่เอื้อต่อการแสดงพฤติกรรมเชิงบวกและการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดแรงจูงใจภายในของ Deci และ Ryan (1985) ที่ระบุว่าการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนความรู้สึกมีอิสระ ความสามารถ และความสัมพันธ์กับผู้อื่น จะช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ระดับการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ เป็นเพราะการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบช่วยให้ผู้เรียนได้สะสมประสบการณ์ทางสังคมจากการลงมือปฏิบัติจริงอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมและทัศนคติทางสังคมอย่างค่อยเป็นค่อยไป ผลดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ Kolb (1984) ที่เน้นว่าการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการลงมือปฏิบัติ การสะท้อนคิด และการนำประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Su และ Liu (2025) ที่พบว่าการสนับสนุนจากครูพลศึกษามีส่วนช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคมในบริบทการเรียนรู้ทางกีฬา อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Abdoshahi (2022) ที่ชี้ให้เห็นว่าการสนับสนุนด้านอิสระจากครูและระบบการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจภายในและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกาย อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมในชั้นเรียนพลศึกษา

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจช่วยพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักเรียนมีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองในทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ความร่วมมือ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ความรับผิดชอบ และการช่วยเหลือเกื้อกูล แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวส่งผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนในบริบทโรงเรียนชนบท

ข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจึงควรนำกิจกรรมรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจภายในและพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้เรียน โดยเฉพาะในชั้นเรียนที่นักเรียนมีความแตกต่างด้านพฤติกรรมหรือขาดแรงกระตุ้นในการเรียนรู้ กิจกรรมลักษณะนี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุข ร่วมมือกัน และเรียนรู้จากการทำงานเป็นทีมได้ดีขึ้น

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายการศึกษาไปยังระดับชั้นหรือกลุ่มอายุอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ในบริบทที่แตกต่างกัน รวมทั้งควรศึกษาผลระยะยาวของกิจกรรมต่อพฤติกรรมทางสังคมและแรงจูงใจภายในของผู้เรียน เพื่อยืนยันความยั่งยืนของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมพลศึกษาเชิงบูรณาการแรงจูงใจ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศิริพร พรหมมณี. (2563). การจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะสังคมของนักเรียนระดับประถมศึกษา. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 15(3), 60–72.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านสุขภาวะและทักษะชีวิต*. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *รายงานสถานการณ์การศึกษาของประเทศไทย พ.ศ. 2565*. กรุงเทพฯ: พริกหวานพับลิชชิง.
- สุธีรา เกษมสุข. (2564). แรงจูงใจในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนชนบท. *วารสารการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น*, 8(1), 25–36.
- วารุณี รัตนสุนทร. (2562). พลศึกษากับการพัฒนาเจตคติทางสังคมของผู้เรียน. *วารสารครุศาสตร์ศึกษา*, 10(2), 45–57.
- Abdoshahi, M. (2022). The correlation of autonomy support with intrinsic motivation, social anxiety, and intention to engage in physical activity. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(9), 2453–2461. https://jpp.mums.ac.ir/article_19651.html

- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. Springer.
- Hidayat, C., Lengkana, A. S., Rohyana, A., & Purwanto, D. (2023). Motivating active learning in physical education: Critical thinking. *European Journal of Educational Research*, 12(2), 1137–1151. <https://doi.org/10.12973/eu-er.12.2.1137>
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice-Hall.
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and Personality* (2nd ed.). New York: Harper & Row.
- Parapim, J., Pongnoo, R., & Homsombat, T. (2025). The effect of using physical education activities through traditional Thai games on the social skills of primary school students. *Journal of Buddhist Education and Research*, 11(1), 400–415.
- Su, W., & Liu, Q. (2025). The impact of physical education teacher support on sport participation among college students: The chain mediating effects of physical education learning motivation and self-efficacy. *Frontiers in Psychology*, 16, 1592753. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1592753>